

Den 14. marts 2022
MIM 41-22

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om frivillige EU-miljømærkekriterier (EU-Blomsten) for vækstmedier og jordforbedringsmidler (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har den 16. februar 2022 fremsat forslag om revision af de frivillige EU-miljømærkekriterier for Vækstmedier og Jordforbedringsmidler. Forslaget vurderes generelt at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet kravene er skærpet vedr. indholdet af tungmetaller, særligt cadmium, kviksølv og bly, samt energiforbruget ved produktion af mineralske vækstmedier. Forslaget forventes sat til afstemning i EU's miljømærkekomité den 22. marts 2022. Regeringen kan støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat ændringsforslag til de frivillige EU-miljømærkekriterier for vækstmedier og jordforbedringsmidler. Forslaget er fremsat med hjemme i artikel 8, stk. 2 i EU-miljømærkeforordningen nr. 66/2010. Kommissionens EU-miljømærkekomité træffer afgørelse i sager om miljømærkekriterier efter forskriftprocedure med kontrol (artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006), jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for et forslag, udsteder Kommissionen beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for tre måneder. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod et forslag, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udsteder beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for fire måneder fra Kommissionens forelæggelse. Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning på møde i Miljømærkekomiteen den 22. marts 2022.

Formål og indhold

Det foreliggende beslutningsforslag indeholder forslag til krav til EU-miljømærkede *jordforbedringsmidler og voksemedier*. Revisionen af de nuværende kriterier er den fjerde revision

(sidst revideret i 2015). På EU-plan er der 17 licenser med i alt 160 forskellige produkter, heraf er 3 licenser danske med i alt 8 produkter.

Definitioner og afgrænsning af materiale

Jordforbedringsmiddel: Materiale, der tilføres jorden, for at bevare eller forbedre dens fysiske egenskaber, herunder kemiske og/eller biologiske egenskaber eller aktivitet. Et jordforbedringsmiddel kan fx være fremstillet af rent komposteret haveaffald. Kriterierne omfatter dæklag, fx barkflis, der er beskyttende lag, placeret rundt om planter i det øverste jordlag og som forhindrer tab af fugt, kontrollerer ukrudt og mindsker jorderosion. Kalkningsmidler er ikke omfattet.

Vækstmedie: Materiale som planter dyrkes i og baseret på fx ekspanderet uorganiske materialer (fx mineraluld) til brug som voksemedie i gartnerproduktion. Et mineralsk vækstmedie indeholder ikke næringsstoffer, der skal tilsættes særskilt. Ren jord er ikke omfattet af kriterierne.

Et produkt omfattet af EU-miljømærkekriterierne må ikke indeholde tørv, materiale fra usorteret husholdningsaffald, slam fra kommunalt spildevandsanlæg, papirindustri, eller kategori 1 materiale omfattet af biproduktforordningen (1069/2009).

Organisk materiale: Genanvendt organisk materiale, der indgår i produktgruppen, skal være særskilt indsamlet bioaffald jf. affaldsrammedirektivet (2008/98/EF). Kategori 2- eller kategori 3-materialer eller afledte produkter heraf i overensstemmelse med betingelserne i artikel 32, stk. 1 og 2, og i foranstaltningerne i artikel 32, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1069/ 2009, samt forudsat, at slutpunktet i fremstillingskæden er blevet fastlagt i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, tredje afsnit, i nævnte forordning og nået, før produktet blev bragt i omsætning.

Slam fra fødevarerforarbejdende virksomheder er tilladt fra fødevarerproduktion (fx fra forarbejdning af frugt/grøntsager, mejeri/bageriproduktion og drikkevarer), og slammet må ikke være blandet med slam uden for det specifikke produktionssted.

Uorganisk/mineralsk materiale: Såfremt der anvendes virgint mineralsk materiale, skal det stamme fra områder, der er omfattet af følgende: en miljøkonsekvensvurdering ifht. Direktiv 2014/52/EF, en gyldig udvidelses tilladelse fra en lokal myndighed, en reetableringsplan for området, samt overensstemmelses erklæring ift. habitatdirektivet (92/43/EØF), fugledirektivet 2009/147/EF og 1146/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter.

For lande *uden* for EU, må uorganisk/mineralsk materiale ikke stamme fra områder, der falder ind under de tilsvarende bestemmelser i De Forenede Nationers konvention om biologisk mangfoldighed eller tilsvarende områder defineret i national lovgivning, medmindre der er foretaget en tilsvarende miljøvurdering som beskrevet i direktiverne 92/43 EØF og 2009/147 EF.

Vigtigste krav

Vækstmedier skal indeholde mindst 30 % genanvendt eller fornybart organisk materiale, eller mindst 30 % genanvendt mineralsk materiale. Vækstmedier af mineralsk/uorganisk materiale kan kun anvendes til erhvervsbrug, og producenten skal tilbyde en returordning med henblik på genanvendelse. Mineralsk baserede vækstmedier skal overholde krav til energiforbrug og udledning af CO₂ i forbindelse med forarbejdning af uorganiske/mineralske materiale. Niveaulet er fastsat således, at op til 25 % af EU's produktionssteder af mineralsk materiale (fx mineraluld) kan overholde kravet om maks. 0,7 ton CO₂ pr. ton vækstmedie (niveaulet er skærpet fra 0,8 ton CO₂ pr. ton vækstmedie).

Miljøfremmede stoffer

mg/kg tørvægt	Vækstmedie		Jordforbedringsmiddel	
	Reviderede kriterier	Nuværende kriterier	Reviderede kriterier	Nuværende kriterier
Summen af 16 PAH-forbindelser ¹	6	6	6	6
Cadmium	1,3	3	1	1
Krom (total), Heraf krom (VI) *	100 2	150 -	100 -	100 -
Kobber	200	100	200	100
Kviksølv	0,45	1	0,45	1
Nikkel	40	90	40	50
Bly	50	150	50	100
Zink	300	300	300	300
Uorganisk arsen	10	-	10	-

* Krom VI omdannes hurtigt til krom III i medier med et højt indhold af organisk materiale. Derfor stilles kravet kun til vækstmedier, der er baseret på uorganisk materiale.

Kravene til miljøfremmede stoffer er tilpasset den nyligt vedtagne Gødningsforordning (1009/2019), og særligt kravene til indhold af tungmetallerne cadmium, kviksølv og bly er skærpet i forhold til de nuværende miljømærkekriterier og lavere end kravene i Gødningsforordningen, der træder i kraft 16. juli 2022, for kategorierne vækstmedier og jordforbedringsmidler.

Kvalitetskrav og forbrugerinformation. Der stilles kvalitetskrav til det færdige produkt på linje med eller skærpet i forhold til Gødningsforordningen. Krav omfatter indhold af urenheder såsom glas, metal og plast, og produktets indhold af tørstof og organisk materiale. Produktet må ikke påvirke planters spiring og vækst negativt. *Salmonella* spp. ikke må kunne påvises i 25 gram af produktet og *E. coli* ikke må overstige 1.000 CFU (celledannende enheder)/gram materiale (våd vægt). *Salmonella* spp. er en typisk indikator for patogene mikroorganismer fra affald omfattet af bi-produktforordningen og *E. coli* er en generel indikator for fækale organismer. Der er grænseværdier for indholdet af ukrudtsfrø og vegetativt reproducerbare dele af ukrudt. Der skal til produktet medfølge information om indholdsstoffer, fysiske parametre for produktet og dets anvendelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Miljømærkeordningen er frivillig. Beslutninger om miljømærkekriterier i medfør af EU's miljømærkeforordning er direkte gældende i EU-medlemslandene.

¹PAH = naphthalen, acenaphthylen*, acenaphthen*, fluoren*, phenanthren*, anthracen, fluoranthen*, pyren*, benzo[a]anthracen, chrysen, benzo[b]fluoranthen*, benzo[k]fluoranthen*, benzo[a]pyren*, indeno[1,2,3-cd]pyren*, dibenzo[a,h]anthracen og benzo[ghi]perylene*. Alle PAH-forbindelserne er reguleret i Gødningsforordningen. De *-markerede er reguleret i den danske slambekendtgørelse.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget, ligesom forslaget ikke skønnes at have væsentlige samfundsøkonomiske eller nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet en række miljøparametre er blevet skærpet. Miljømærkekriterierne er i høj grad tilpasset den nylyt vedtagne Gødningsforordning (1009/2019), og krav til indhold af tungmetaller, særligt cadmium, kviksølv og bly er skrapere end de hidtidige miljømærkekriterier og Gødningsforordningen. Der er som noget nyt stillet krav til energiforbruget og CO₂e udledningen ved produktionen af mineralske vækstmedier, således at kun ca. 25 % af godt 70 identificerede produktionsanlæg i EU kan klare energikravet.

Høring

Danmarks Miljømærkenævn er blevet orienteret om forslaget. Forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvor der ingen høringssvar indkom.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater, men på baggrund af tidligere afstemninger forventes forslaget at opnå støtte fra et kvalificeret flertal af medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark har i forhandlingerne lagt vægt på, at miljøbeskyttelsesniveauet ikke er blevet slækket, samt at opnå skærpede krav til tungmetaller og CO₂- og energikrav i produktionen af de energitunge mineralske vækstmedier. Idet disse forhold er opnået, agter regeringen at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.